Jubileul unei provocații

Greva «gulerașelor albe»

A trecut un an de la greva ce a avut loc în orașele nistrene din republică. A fost, după cîte știm, o grevă politică împotriva adoptării legii cu privire la statalitatea limbii moldovenești și revenirea la grafia latină. Populația băștinașă a fost zguduită de acele evenimente triste din august-septembrie anul trecut. La Tighina în fiecare dimineață muncitorii erau încolonați și mînați spre centrul urbei, unde se desfășurau mitinguri de proporții. Coloanele mergeau pe străzi în tăcere, ca la o înmormîntare. Într-un fel înmormîntare și era. Se îngropa buna înțelegere dintre oameni, dintre cei care îndrăzniseră să se vadă popor pus în toate drepturile la el acasă și cei sosiți în Moldova din toate colțurile țării cu ambiții de stăpîni. Lor nu le veneau pe plac unele articole din proiectele legii respective, în special, cele care îi obligă pe conducătorii unor întreprinderi să cunoască două limbi. Directorii acestor întreprinderi, sau «gulerașele albe», cum au mai fost botezați, au speriat colectivele de muncă cu năluca naționalismului și extremismului, chemîndu-le să declare grevă. O grevă nepăgubitoare pentru bugetele personale ale muncitorilor. Adică o odihnă pe motive politice.

Paradoxul cel mai mare constă în faptul că majoritatea muncitorilor au căzut de acord să se transforme în niște chiulangii, să apere interesele egoiste ale conducătorilor lor. Nu s-au învoit să ia parte la sabotaj doar băștinașii și o mică parte din muncitori nemoldoveni care înțelegeau absurditatea acțiunii. Dar pe poarta unei întreprinderi de subordonare unională, unde lucrează în exclusivitate specialiști invitați, am văzut o inscripție: «Naș collectiv bastuet». Adică se află în grevă toată întreprinderea.

Erau destule organe. Însă ele au ocupat o poziție neutră. Se dovedi că puterea reală se află în mîinile șefilor de întreprinderi de subordonare unională, care cumpără și... partidul. Parcă-l văd și acum pe P. M. Țîmai, prim-secretar al comitetului orășenesc de partid, cum la mitingul din 23 august din centrul orașului ridică mîna, pentru adoptarea rezoluției în care se declara grevă. După el au ridicat entuziasmați mîinile încă cîteva mii de participanți la miting. Deci, greva a fost blagoslovită de organizația de partid. Așa s-a procedat și la Tiraspol, la Rîbnița. Și acum să ne întrebăm: ce fel de partid e acesta? E un Partid Comunist? Ba nu. E un partid stalinist, deprins doar să țină în stăpînire, în supunere, în întuneric popoarele. Ca ele să n-aibă istorie, cultură, limbă, să n-aibă viitor.

Cineva poate întreba care a fost atitudinea față de grevă a organelor procuraturii, securității de stat? O poziție absolut pasivă, deși se încălcau grav un șir de legi. Și cum, mă rog, ar fi putut proceda un procuror-comunist, dacă greva era încuviințată de primul secretar al comitetului orășenesc de partid? Cu atît mai mult, cu cît și procurorul V. G. Melnic nu posedă limba care urma să devină limbă de stat. «Gulerașele albe» știau anticipat că pentru sabotajul de proporții nu vor purta absolut nici o răspundere. Și nu s-au înșelat deloc. Mai mult, cei mai neostoiți organizatori ai grevei au devenit... membri ai parlamentului moldovenesc, delegați la Congresul XXVIII al P.C.U.S. Nu mai înțelegi ce se întîmplă pe lumea aceasta! S-au întors lucrurile pe dos.

Am trecut duminica trecută pe la depoul de locomotive din Tighina. Vroiam să aflu opinia unor

et». Adică se afla în grevă toată întreprinderea.

Greviștii erau stimulați pe toate căile de administrație, organizațiile primare de partid. Li se păstra cîștigul mediu lunar, li se aduceau și li se repartizau fără plată legume, fructe, cartofi. În același timp în raioanele din împrejurimi se stopase expedierea producției agricole în fondul unional, căci staționau locomotivele. Zeci de locomotive stăteau pe linie moartă, iar mecanicii făceau mitinguri, optau pentru... întărirea uniunii dintre seceră și ciocan. Zeci de mii de tone de fructe, legume și struguri n-au ajuns la destinație: la Moscova, Leningrad, în alte centre industriale. Totodată, cei care rămăseseră cu masă fără vitamine transferau la Tighina și Tiraspol sume solide de bani pentru susținerea greviștilor. Comitetele greviste, numite ulterior O.S.T.C., mai huzuresc și azi pe banii cerșiți, nemunciți. Organizează referendumuri, editează ziare antimoldovenești, pun la cale pichetări, alte acțiuni instigatoare.

Greva a avut un caracter antiuman, ea a lovit dureros în demnitatea, conștiința națională a moldovenilor. A lovit puternic și asupra noțiunilor «prietenie frățească», «internaționalism» etc. Dar ea a adus și mari prejudicii economice, evaluate la aproximativ 200 milioane de ruble. E o sumă colosală pentru mica noastră republică. Cu asemenea mijloace se puteau construi 15 mii de locuințe. Conform logicii diversiunea aceasta fără precedent urma să fie curmată chiar în primele ore. Cine trebuia să apere interesele vitale ale statului?

ve din Tighina. Vroiam să aflu opinia unor muncitori despre greva din anul trecut. M-am apropiat de un lăcătuș înalt, spătos, cu lănțișor de aur la gît. I-am spus ce mă interesează. A refuzat să vorbească. Apoi am întîlnit un operator de la sectorul de reparație a aparatelor. Acesta a acceptat să-mi răspundă la întrebări cu condiția să rămînă în anonimat. El consideră că greva a avut scopul de a sili conducerea republicii să-și aplece urechea la revendicările feroviarilor. În privința limbii, grafiei latine, a spus dumnealui, muncitorii n-au nici o pretenție. Din contra, e bine cînd cunoști mai multe limbi. Greva, cică, n-a avut legătură cu problema limbii.

Vedeți ce se întîmplă? Muncitorii nici azi nu știu că au participat la o grevă împotriva limbii băștinașilor. Șefii ascundeau adevărul de ei, îl ascund și astăzi. Cam așa se procedează și în raioanele de sud: oamenii de rînd care muncesc în sudoarea frunții în cîmp, la ferme habar n-au că niște aventurieri politici vor să-i închidă într-o republică autonomă. Masele de oameni ai muncii își caută de lucru, iar forțele antinaționale croiesc în numele lor harta republicii, se pregătesc să ocupe posturi ministeriale. Nu-s mulți la număr acești lideri cu ambiții, dar țin în mare încordare o republică. E un joc periculos cu focul. E lesne de înțeles indignarea cititorilor noștri care cer insistent în scrisori și telegrame «tragerea la răspundere a liderilor care destabilizează situația social-politică din Moldova».

Ion SOFRONIE.